

MAGNUM MYSTERIUM

GREX VOCALIS | CARL HØGSET

Uavhengig av hvilket forhold man har til den moderne julefeiringen, vil denne musikken bidra med stemning, lys og håp i den mørkeste tiden på året.

1. Julekvad
2. O magnum mysterium (Lauridsen)
3. In the bleak mid-winter
4. I denne søte juletid
5. The Infant King
6. O magnum mysterium (Victoria)
7. Away in a manger
8. Stille Nacht, heilige Nacht
9. O magnum mysterium (Palestrina)
10. Kling no klokka
11. Les anges dans nos campagnes
12. Il est né, le divin Enfant
13. Du grønne, glitrende tre
14. O magnum mysterium (Poulenc)
15. Det hev ei rosa sprunge
16. O magnum mysterium (Busto)

Regardless of how one might choose to celebrate Christmas today, we believe that this music can contribute atmosphere, light and hope at the darkest time of the year.

21²⁶

MAGNUM MYSTERIUM

GREX VOCALIS
CARL HØGSET

5.0 surround + STEREO

SUPER AUDIO CD
DIGITAL AUDIO

2L26SACD Made in Norway 2005 Lindbergh Ltd AS

O MAGNUM MYSTERIUM,
ET ADMIRABILE SACRAMENTUM,
UT ANIMALIA VIDERENT DOMINUM NATUM,
JACENTEM IN PRAESEPIO.

BEATA VIRGO, CUJUS VISCERA MERUERUNT
PORTARE DOMINUM CHRISTUM.
ALLELUIA!

O great mystery,
and wondrous sacrament,
that animals should see the newborn Lord,
lying in their manger!

Blessed is the Virgin whose womb
was worthy to bear the Lord Jesus Christ.
Alleluia.

O store mysterium
og vidunderlige sakrament,
at dyrene i stallen skulle se den nyfødte Herre
liggende i en krybbe!

Velsignet være jomfruen
som var verdig til å bære Herren Kristus.
Alleluja.

1 JEG SYNGER JULEKVAD 3:47
Michael Praetorius 1571–1621 | Per Steenberg 1870–1947 | Fartein Valen 1887–1952

"Jeg synger julekvad" – "In Dulci Jubilo" – Her er det et stort tidsspenn imellom satsene; Michael Praetorius har skrevet satsen til første vers, Per Steenberg har komponert satsene til andre og tredje vers, og det fjerde verset formidles i Fartein Valens særpregede harmonikk.

The version of *Jeg synger julekvad* on this recording is a compilation of three different arrangements covering several centuries. The first verse is in Michael Praetorius' familiar arrangement, while verses two and three have been harmonised by the Norwegian composer Per Steenberg, and the fourth, with its unorthodox harmonies, by Fartein Valen, a Norwegian contemporary of Arnold Schönberg.

2 O MAGNUM MYSTERIUM 5:55
Morten Lauridsen 1943–

3 IN THE BLEAK MID-WINTER 4:18
Harold Darke 1888–1976 | Tenor solo **Magnus Staveland** | Orgel **Terje Winge**

Midt i den kalde vinter kom han ned til jorden. Han ble hyllet av hyrdene og de vise menn. Den største gaven jeg kan gi ham, er mitt hjerte.

In the bleak mid-winter er en naiv, rørende og vakker framstilling av jul i det engelske landskapet, teksten ble skrevet av en ung jente på bare 17 år.

In the bleak mid-winter is a simple, yet moving illustration of Christmas in the English countryside; the words were written by a young girl of seventeen.

4 I DENNE SØTE JULETID 1:55
Norsk folketone | arr. Trond Kverno 1945–

Vi vil takke ham som kom ned til oss på jorden for å lindre vår smerte.

"At this joyful Christmastide" Based on traditional Norwegian melody, harmonised by Trond Kverno.

5

THE INFANT KING 3:10

Baskisk julesang | arr. David Willcocks 1919–

The Infant King går rett inn i stemningen i stallen julenatten – som en vuggesang for barnet, men teksten omfatter også smerten og seieren i påskedramaet.

The Infant King conveys the peaceful stable scene of Christmas night – a lullaby for the baby Jesus – though the words go on to prophesy the pain and triumph of the Easter story.

6

O MAGNUM MYSTERIUM 3:01

Tomas Luis de Victoria 1540–1611

7

AWAY IN A MANGER 2:04

trad. Normannisk mel. | arr. Reginald Jacques 1894–1969

Away in a Manger (“En krybbe var vuggen”) beskriver undringen over at Guds sønn må ligge i en stall, i en krybbe.

Away in a Manger conveys the poet’s wonderment at the lowly birth of Christ.

8

STILLE NACHT, HEILIGE NACHT 3:32

Franz Gruber 1818 | arr. Eusebius Mandyczewski 1857–1929

Stille Nacht (“Stille natt”) – som vi kjenner omdiktet til Glade Jul – framføres her i den tyske originalen, der teksten i større grad legger vekt på undringen fra julenatten.

Stille Nacht (“Silent Night”), which is familiar to Norway in our native language as Glade Jul, is performed with the original German text, as it has a stronger emphasis on the wonder of Christmas night.

9

O MAGNUM MYSTERIUM 6:22

Giovanni Pierluigi da Palestrina ca 1525–1594

10

KLING NO KLOKKA 1:58

Norsk folketone | arr. Per Steenberg 1870–1947

Klokkene ringer julen inn, englene synger om gleden som er hendt.

“Ring, bells”; Based on traditional Norwegian melody, harmonised by Per Steenberg.

11

LES ANGES DANS NOS CAMPAGNES 2:10

Fra Syd-Frankrike før 1842 | arr. Graham B. Buckland 1951–

Englesangen på markene gir fremdeles gjenlyd i fjellene, Vi spør gjeterne hvem de har sett og hva som har skjedd.

I *Les Anges dans nos campagnes* får vi en landlig fransk versjon av englekoret på hyrdemarken som istemmer: Gloria in excelsis Deo!

In *Les Anges dans nos campagnes* (“Angels from the Realms of Glory”) we hear a pastoral illustration of the choir of angels before the shepherds of the field, chanting Gloria in Excelsis Deo.

12

IL EST NÉ, LE DIVIN ENFANT 2:52

Julesang fra Lothringen ca 1862 | arr. A. Langrée 1927–

Han er født ! Kom la oss gå med hyrdene, syng med englene og tilbe ham med de hellige tre konger!

Il est né formidler en folkelig feststemning, her får instrumenter som obo og trekkspill delta i jubelen.

Il est né (“See him born, the Heavenly Child”) conveys the atmosphere of a more informal celebration, where one can imagine the oboe and the accordion adding to the jubilation.

13 DU GRØNNE, GLITRENDE TRE 2:21
Edvard Grieg 1843–1907 Tenor solo Magnus Staveland

En hilsen til juletreet, som med sin stjerne skal minne oss om den første jul.

Griegs poetiske melodi til *Du grønne, glitrende tre* er ikke den mest brukte, men fortjener større oppmerksomhet.

Grieg's poetic melody to the text *Du grønne, glitrende tre* ("O green and glittering tree") is not the most common, but deserves our appreciation.

14 O MAGNUM MYSTERIUM 3:11
Francis Poulenc 1899–1963

15 DET HEV EI ROSA SPRUNGE 2:51
Michael Praetorius 1571–1621

"A Great and Mighty Wonder"

16 O MAGNUM MYSTERIUM 6:05
Javier Busto 1949–

I mer enn to tusen år har vi latt oss fascinere av historien som ligger til grunn for julefeiringen i den vestlige verden. Forfattere og komponister har latt seg inspirere til tekster og musikk som formidler det som skjedde.

Hyrdene var de første som ga uttrykk for undringen over mysteriet – hvordan Gud kunne la seg bli født som et menneske – i fattige kår, og med dyrene i stallen som tilskuere.

O magnum mysterium – ordene som innleder julenattsmessen – rommer hyrdenes undring når de får se barnet i krybben. Ute på markene, midt i nattemørket hadde de opplevd himmelsk besøk med strålende lys, englesang og budskap om fred på jord. Inntrykket må ha vært overveldende, og hyrdene fulgte oppfordringen: Gå og se barnet!

De tre vise menn kom langveisfra etter å ha tydet stjernene, med verdifulle gaver til barnet – gull, røkelse og myrra. Også deres undring må ha vært stor, de trodde de kom til en nyfødt konge.

De store kontrastene i fortellingen gjenspeiles i musikken knyttet til julefeiringen. Her finnes musikk inspirert av undringen som både hyrder og vise menn må ha følt – ansikt til ansikt med mysteriet. O magnum-satsene viser fem forskjellige komponisters musikk til nettopp denne teksten. Både renessansemestrene Giovanni da Palestrina og Tomas Luis de Victoria og 1900-tallets Francis Poulenc, Morten Lauridsen og Javier Busto starter i stille undring, og alle avslutter også med en jublende alleluia-del. Men det er likevel store forskjeller – Lauridsens alleluia formidles tilbakeholdt i pianissimo og mørke klangfarger, mens Bustos alleluia nesten løfter taket i jublende lyst fortissimo.

De andre julesangene i denne utgivelsen representerer et europeisk mangfold både i tid, språk og uttrykk. Den norske tradisjonen fikk sterke impulser fra tysk gjennom reformasjonen, og mange av de sangene vi i dag tenker på som norske, er oversatt fra latin og tysk. Det gjelder blant annet *Det hev ei rosa sprunge* og *Jeg synger julekvad*.

Stille Nacht – som vi kjenner omdiktet til *Glade Jul* – framføres her i den tyske originalen, der teksten i større grad legger vekt på undringen fra julenatten. Den europeiske julemusikken har imidlertid mer å by på enn det som har fått plass i den norske tradisjonen. Fra Frankrike har vi tatt med to feststemte julesanger som det er vel verdt å lytte til. England er representert med tre sanger av mer meditativ karakter. Også den engelske julesangtradisjonen har felles europeisk gods, melodien til *The Infant King* er baskisk, mens melodien til *Away in a Manger* er fra Normandie.

På denne utgivelsen har vi samlet noe av den vakreste julemusikken for kor a cappella. Uavhengig av hvilket forhold man ellers måtte ha til vår moderne julefeiring, så tror vi at musikken kan bidra med skjønnhet, stemning og undring, og til lys og håp "midt i den kalde vinter, ved myrke midnatts tid".

Rannveig Egenberg, Grex Vocalis

For more than two thousand years people have been fascinated by the story which is the basis of our celebration of Christmas in the western hemisphere. Writers and composers have found inspiration to convey the wonderful event in words and music.

The shepherds were the first to express their amazement at the great mystery – that God came to be born as man, a nativity most humble, with the beasts of the stable as witnesses to the wonder. *O magnum mysterium* – the opening words of Midnight Mass at Christmas – also express the shepherds' awe upon seeing the child in the manger. Out in the fields in the dead of night the shepherds had seen a great light and heard choirs of angels singing a message of peace on earth. The experience must surely have been overwhelming, and the shepherds followed the angels' invitation to go and see the child.

The three wise men came from afar having seen the star, and brought valuable gifts which they offered in adoration of the Christ-child: gold, frankincense and myrrh. Their wonderment must also have been great, having expected to find a new-born king in regal circumstances.

The music of the festive season describes the great contrasts of the nativity. Here we find music inspired by the sense of wonder that

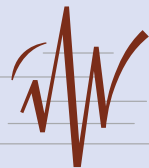
the shepherds and the wise men must have felt on coming face to face with the great mystery. The *O magnum* pieces on this recording show five different composers' treatment of this particular text. The renaissance masters of polyphony Giovanni da Palestrina and Tomas Luis de Victoria, and the twentieth century composers Francis Poulenc, Morten Lauridsen and Javier Busto, all portray the silent wonder and meditation of the nativity, as well as the jubilation in the alleluia section. There are, however differences in approach: Lauridsen's alleluia is conveyed pianissimo and in dark timbres, while Busto raises the roof with a jubilant fortissimo.

The remaining pieces on the recording represent a diversity of periods, languages and forms of expression in European Christmas music. The Norwegian tradition was strongly influenced by German traditions as a result of the Reformation, and many of the carols and songs we today consider as Norwegian, have in fact been translated from German and Latin. This is true of *Det hev ei rose sprunge* (A Great and Mighty Wonder), and *Jeg synger julekvad* (In dulci júbilo). *Stille Nacht*, which is familiar to Norway in our native language as *Glade Jul*, is performed with the original German text, as it has a stronger emphasis on the wonder of Christmas night. *I denne søte juletid* (At this joyful Christmastide) and *Kling no klokka* (Ring, bells) are based on traditional Norwegian melodies, harmonised here by Trond Kverno and Per Steenberg. The words of *I denne søte juletid* and *Kling no klokka* were written by hymnodists Elias Blix and Hans A. Brorson respectively.

European Christmas music has, however, more to offer than that which has become integrated into the Norwegian tradition. We present two cheerful carols from France well worth hearing. England is represented by three carols of a somewhat more meditative character. The English Christmas music tradition borrows from many other European sources, as does the Norwegian: *The Infant King* is in fact a Basque carol, and the tune used for the present version of *Away in a Manger* is from Normandie.

On this recording we have brought together some of the most beautiful Christmas music for a cappella choir. Regardless of how one might choose to celebrate Christmas today, we believe that this music can contribute beauty, atmosphere, light and hope at the darkest time of the year.

Rannveig Egenberg, Grex Vocalis
Translated by Andrew Smith and Sean Kjartan Iversen

GREX VOCALIS

Grex Vocalis – den syngende hjord – ble stiftet av korets dirigent Carl Høgset i 1971. Repertoaret spenner fra europeisk renessansemusikk, barokkverk og kubanske rytmer til norske folkemelodier og samtidsmusikk. Koret har gjennom årene bestilt og uroppført stykker av flere norske komponister. Særlig skal nevnes det nære samarbeidet med Arne Nordheim.

Grex Vocalis har gitt konserter i de fleste europeiske land og i Japan. Ved nasjonale og internasjonale korkonkurranser har koret vunnet mange førstepriser, og i Arezzo 1999 mottok Grex Vocalis prisen “Il Gran Premio Città di Arezzo” for beste kor uansett klasse. Grex Vocalis har også fått “Spellemannprisen” for to av sine tretten innspillinger.

Grex Vocalis er kjent for sin homogene klang – en kombinasjon av rundhet og skinnende topper. Dirigenten arbeider systematisk med renhet i hver akkord og enhetlig forming av vokalene. Slik føyes stemmene i koret sammen til en enhet som har en høyere kvalitet enn stemmen til hver enkelt sanger.

Carl Høgset (f. 1941) har studert språk og musikk ved Universitetet i Oslo og sang og korledelse ved Norges musikkhøgskole. Han debuterte som kontratenor i 1977, og er medlem av vokalkvartetten *Quattro Stagioni*. Høgset er ofte instruktør ved sang- og dirigentkurs i Norge og utlandet, samt jurymedlem ved internasjonale korkonkurranser. Han har utgitt en bok om sangteknikk med tilhørende øvelser på CD og video. Boken er oversatt til ti språk.

Carl Høgsets faglige kombinasjon av språk og sang gjenspeiles i hans formidling av musikk. Han er en kompromissløs dirigent som ønsker å skape det udefinerbare, magiske ved hjelp av sitt instrument – koret. Carl Høgset møter profesjonelle og amatører med nøyaktig samme holdning. Også den enkleste vise og det store verket møtes med samme innstilling og mål – musikken skal være bevegelig og den skal bevege.

Grex Vocalis – The Singing Flock – was formed in 1971 by conductor Carl Høgset. The choir's repertoire ranges from renaissance and baroque music to Cuban rhythms, Norwegian folk songs and contemporary works. Over the years Grex Vocalis has commissioned and premiered works by many Norwegian composers; of particular note is the group's close collaboration with Arne Nordheim.

Grex Vocalis has given concerts in most European countries and in Japan. Participation in national and international choral competitions has resulted in several first prizes; in Arezzo in 1999 the choir was also awarded "Il Gran Premio Città di Arezzo" as overall best choir. Grex Vocalis has been awarded the Norwegian "Grammy" for two of its thirteen albums.

Grex Vocalis is renowned for its smooth, even sound – a combination of well-balanced timbre and shining overtones. The conductor works systematically at tuning each chord, and to create a unified shaping of each vowel. This process brings together all the individual voices to form an ensemble sound in which the vocal quality is greater than the sum of its parts.

Carl Høgset (born 1941) holds degrees in languages and music from the University of Oslo and in singing and choral conducting from the Norwegian Academy of Music. He made his debut as a countertenor in 1977, and is a member of the vocal quartet *Quattro Stagioni*.

Høgset regularly coaches singers and conductors in Norway and abroad, and he is frequently asked to judge at international choir competitions. He has published a book on singing technique, with complementary CD and video, which has been translated into ten languages.

Høgset's expertise in languages and singing is reflected in his music-making. Through his genuinely musical approach he leads his instrument – the choir – to moments of indefinable magic. He treats professionals and amateurs with equal respect, and approaches all music with equal commitment: the music must move, and we must be moved by the music.

www.grexvocalis.no

GREX VOCALIS

Sopraner Rannveig Egenberg, Ingun Grytli, Ane Heiberg, Rikke Knudsen, Eva Lunde, K. Helen Gayorfar, Helga Nes, Torunn Østrem Øssum, Ida Roggen, Ingjerd Ryen, Sidsel H. Skotland

Alter Maria Slørdahl Hjort, Cathrine N. Høgset, Randi Høgset, Else Moe, Hege Eikenes Randen, Torunn Sørensen, Karette Stensæth, Beate Styri, Kari Sunnvoll, Åse I. H. Vistad, Linn Øien Wedding

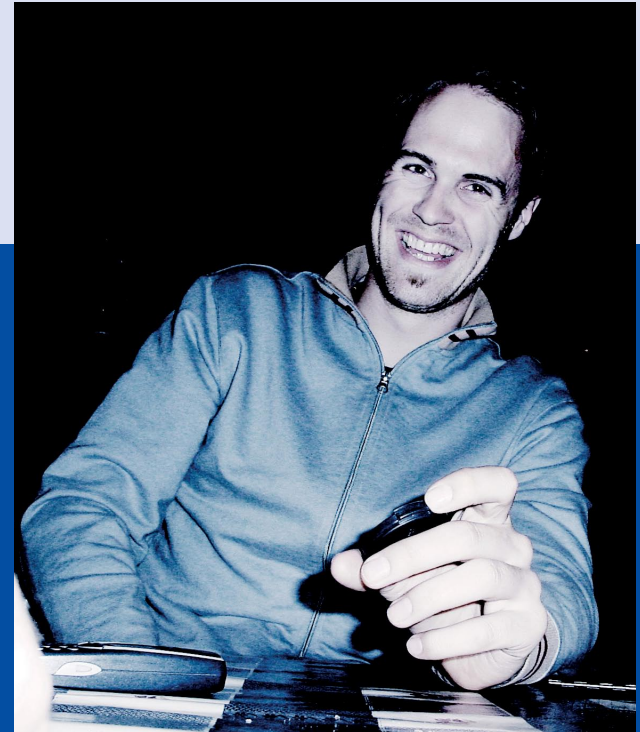
Tenorer Espen Sletten Andersen, Arnt Vilsoni Arntsen, Peder Holt, Sean Kjartan Iversen, Ludvig Kjærnes, Edward Langeland, Øystein Lysne, Helge Sandvei, Ketil Selvik, Marius Astrup Thoresen, Kjell Viig

Basser Lars Bråten, Bjørn Bugge, Nils Lid Hjort, Ketil Hummelvoll, Håkon Hille Hustad, Christian Marstrander, Daniel Sandberg, Aasmund Skuterud, Håkon Svendsen, Johan Ørbeck Aase

Magnus Staveland (f.1979) er utdannet ved Norges musikkhøgskole. Han har en utbredt virksomhet som frilans-sanger, med særskilt vekt på tidlig- og ny musikk. Sin unge alder til tross, er han en etterspurt solist med oppdrag for en rekke anerkjente orkestre og ensembler, og har deltatt ved flere internasjonale festivaler. Staveland har også bred erfaring som ensemblesanger, bl.a. i Det Norske Solistkor, Oslo Barokksolister, Nordic Voices, Nordic Tenors og Rilke Ensemblen. Han har ved flere anledninger vært solist og gjestesanger i Grex Vocalis.

Magnus Staveland (b.1979) graduated from the Norwegian Academy of Music in 2004 and has already established a career as a freelance soloist, mainly within the field of early and contemporary music. He has performed with several leading orchestras and ensembles, and has appeared at international festivals. He is also an experienced ensemble singer and has sung with groups such as the Norwegian Soloists' Choir, the Oslo Baroque Soloists, Nordic Voices, Nordic Tenors, Rilke Ensemblen and Grex Vocalis.

Recorded at **Uranienborg Church**, Oslo
January, August and September 2004 by **Lindberg Lyd AS**

Recording producer **Morten Lindberg**
Balance engineer **Morten Lindberg**
Recording engineer **Hans Peter L'Orange**
Assistant engineer **Ståle Hebak Ødegården**

Editing **Hans Peter L'Orange** and **Morten Lindberg**
SACD-mastering **Lindberg Lyd AS**

Artwork and graphic design **Morten Lindberg**
Adoration of the Child Correggio (1489-1534)
19©90 Photo Scala, Florence / M80 star cluster 19©99 NASA
Artistphoto **Fredrik Arff** / text **Grex Vocalis**

Executive producers **Morten Lindberg** and **Carl Høgset**

*Produksjonen er utgitt med støtte fra Fond for Utøvende kunstnere.
Grex Vocalis mottar ensemblestøtte fra Norsk kulturfond.*

Hybrid

5.0 surround + STEREO
Recorded and edited in 24BIT 44.1kHz

www.2L.no

2L

2L is the exclusive and registered trade mark
of **Lindberg Lyd AS** 20©05 [NOMPP0408010]
First release 20©04 as stereo audio-CD 2L26

2L26SACD

Worldwide distributed by **Musikkoperatørene** and www.2L.no